

Stappenplan

1 Geef redenen voor toetsplanontwikkeling en bepaal de aanpak en het resultaat

Vragen

- Wat staat er in een goed toetsplan, hoe ziet dat eruit?
- Is de opleiding toe aan andere toetsing? Moet de gehele toetsing heroverwogen worden of kunnen nieuwe toetsvormen ingebed worden?
- Wanneer komt er een accreditatie en wat betekent dit voor de toetsplanning?
- Kunnen we deze taak bij één of enkele personen of groepen neerleggen en wanneer moet het plan gereed zijn? Is dat haalbaar en hoe moet de werkwijze dan zijn?

2 Stel de kaders vast waarbinnen het toetsplan inhoud moet krijgen

Vragen

- Wat zijn het wettelijk kader en het accreditatiekader voor de beoordeling? Hoe geeft de visiterende organisatie er invulling aan? Zijn er nationaal of internationaal vastgestelde kwalificatie-eisen of beroepsprofielen?
- Wat zegt de universiteit of hogeschool over toetsing?
- Wat is de onderwijsvisie van de opleiding? Hoe is (de ontwikkeling van) het curriculum?
- Moet de toetsing voor verschillende studentgroepen hetzelfde zijn?
- En hoeveel studenten zullen deelnemen aan de toetsing?

3 Maak keuzes bij strategische vragen

Vragen

- Welke competentiedoelstellingen worden beoordeeld? Moeten alle competenties beoordeeld worden? Moet dit op evenredige wijze volgens het belang dat eraan in het curriculum wordt gehecht? Wat zijn die gewichten?
- Moet elke competentie apart worden beoordeeld of mogen/-moeten ze in grotere gehelen worden meegenomen? Bijvoorbeeld bij het doen van zelfstandig onderzoek komen vele deelaspecten zoals kennis, methode, initiatief, communicatie enzovoort. Moeten deze apart beoordeeld worden of juist niet?
- Hoe dekkend moet de beoordeling zijn voor het totale te beoordelen gebied? Volstaat een kleine staal of moet de beoordeling meerdere domeinen omvatten? Bijvoorbeeld is het voor verpleegkundige technische competentie genoeg om het injecteren te beoordelen of moeten minstens vijf technische competenties beoordeeld worden? Is de beoordeling éénmalig of moet ze repetitief gebeuren, zodat groei kan vastgesteld worden?
- In welke mate is de beoordeling sanctionerend en diagnostisch?
- Zijn coproducties aanvaardbaar of moet de toetsing op individuele basis gebeuren? Welke personen moeten een oordeel uitspreken en in welke mate zijn zij bekwaam een beoordeling te geven: docent, student zelf, medestudent, werkplekbegeleider?
- Werken we in de opleiding met persoonlijke ontwikkelingsplannen en hebben studenten hierin mogelijkheden om de toetsing aan te geven? Is hieraan het werken met een portfolio gekoppeld en willen we dan een portfolio assessment invoeren?

4 Geef de kwaliteitseisen bij de toetsing aan en de normering en kwaliteitsborging

Vragen

- Hoe is de visie op descriptief en prospectief beoordelen en daarmee op inhoudsvaliditeit en predictieve validiteit? Worden nog nadere uitspraken over de validiteit bij competentiegerichte toetsvormen gedaan?
- Wat is de mate van uniformiteit in vragen of opdrachten? Moeten alle studenten exact dezelfde vragen of opdrachten krijgen en hoe gaan we om met de variatie in opdrachten voor professionele (beroeps)competenties? Kunnen de procedure, beoordelingscriteria en beoordelingswijze voor iedereen hetzelfde geformuleerd worden?
- Hoe krijgt de objectiviteit of intersubjectiviteit bij de beoordeling invulling?
- Hoe kan de toetsing transparant en bruikbaar ingevuld worden?
- Wat zijn de referentiepunten voor de waardering, met andere woorden hoe is de verhouding tussen relatief, absoluut en ontwikkelingsgericht waarderen?
- Hoe willen we kwaliteit meten en bevorderen?

5 Bepaal de organisatorische randvoorwaarden

Vragen

- Welke ontwikkelingen zijn er in de toetsautomatisering? Moet de beoordeling ook tijd en plaats onafhankelijk mogelijk zijn? Kan of moet het portfolio digitaal?
- Wat is de rol van de examencommissie en de toetscommissie?
- Moeten veel beoordelingen op korte tijd gebeuren of is spreiding in de tijd mogelijk?
- Hoeveel beoordelingen moeten gebeuren en wat is het budget per beoordeling? Sommige toetsvormen zijn veel duurder dan andere, afhankelijk van het aantal studenten en het aantal keren dat zij beoordeeld worden.
- In welke mate moet de toetsing fraudebestendig zijn? Werkstukken zijn notoir plagiaatgevoelig. Hoe wordt plagiaat voorkomen?
- In hoeverre zijn studenten bereid en bekwaam nieuwe toetsvormen te hanteren? In hoeverre zijn docenten bereid en bekwaam om nieuwe toetsvormen te hanteren?

6 Stel het toetsplan op

Vragen

- Welke toetsvormen passen bij de strategische keuzes?
- In welke mate gaan we de toetsvormen voorschrijven?
- Is voldoende variatie in toetsvormen gegarandeerd?
- Voldoet het plan aan de kwaliteitscriteria?
- Kan de toetsing plaatsvinden met de beschikbare middelen?

7 Schrijf de verantwoording bij het toetsplan

Vragen

- Voor welke doelgroep schrijven we de verantwoording?
- Moet de verantwoording 'accreditatieproof' zijn?
- Moet ze voor docenten en studenten leesbaar zijn?
- Moet ze in het OER passen of bewerken we hiervoor de verantwoording?

Toetsplanontwikkeling in competentiegericht onderwijs

Beleid voor verantwoord plannen van toetsing en examinering in het hoger onderwijs

Stichting Digitale Universiteit

Oudenoord 340, 3513 EX Utrecht
Postbus 182, 3500 AD Utrecht
Telefoon 030 - 238 8671
Fax 030 - 238 8673
E-mail buro@diguni.nl

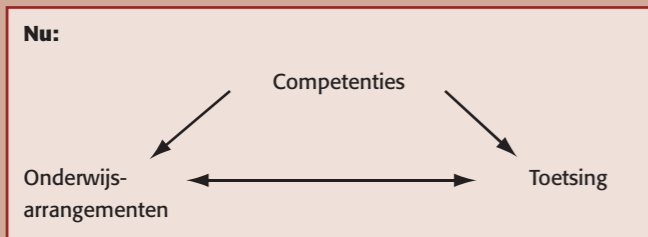
Auteurs

Drs. Gea van Zutven - Fontys Hogescholen
Drs. Marianne Polderdijk - Hogeschool Rotterdam
Dr. Maurice de Volder - Open Universiteit Nederland

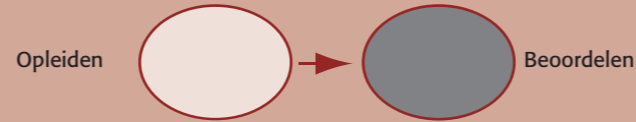
Oktober 2004

samenwerken aan vernieuwing van het Hoger Onderwijs

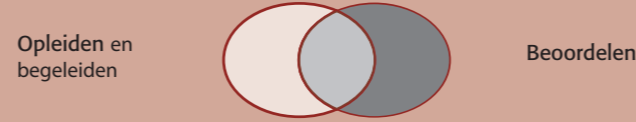
DU
Digitale Universiteit

Traditionele manier van beoordelen:

Competentiegerichte manier van beoordelen:

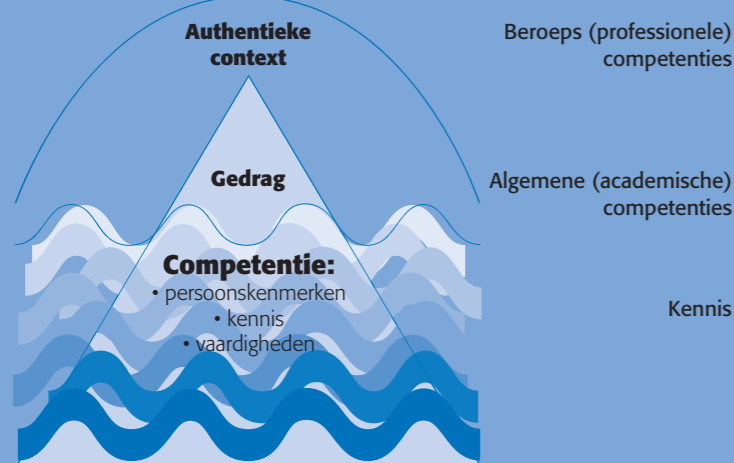
	Retrospectief toetsen		Prospectief toetsen
Validiteit	← Inhoudsvaliditeit →		Predictieve validiteit
Betrouwbaarheid	Eénduidige opdracht- formulering of werkwijze	Vooraf/achteraf éénduidige beoordelings-criteria	Objectieve/ intersubjectieve beoordeling
Bruikbaarheid	Transparantie	Efficiëntie	Eerlijkheid Beschikbare tijd

Referentiepunt

Comparatiefgerichte norm:	Criteriaumgerichte norm	Zelfgerichte norm
<ul style="list-style-type: none"> eigen groep eigen cohort regionale groep nationale groep internationaal groep 	Destandaardisatie ⇕ Standaardisatie	<ul style="list-style-type: none"> presentatie geldigheid redenering mensbeeld professionals vorm
		• groei/ontwikkeling

Waarderen: ontwikkelingsgericht, absoluut of relatief

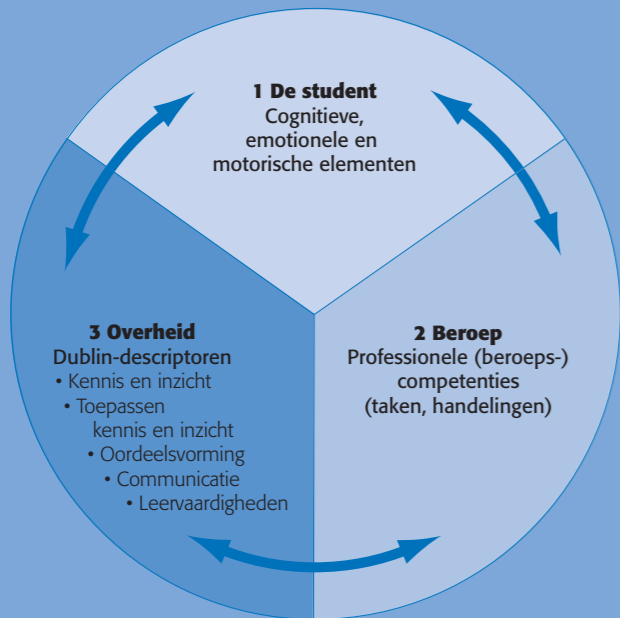
Cesuur: vóóraf of achteraf bepalen

Beroeps (professionele) competenties

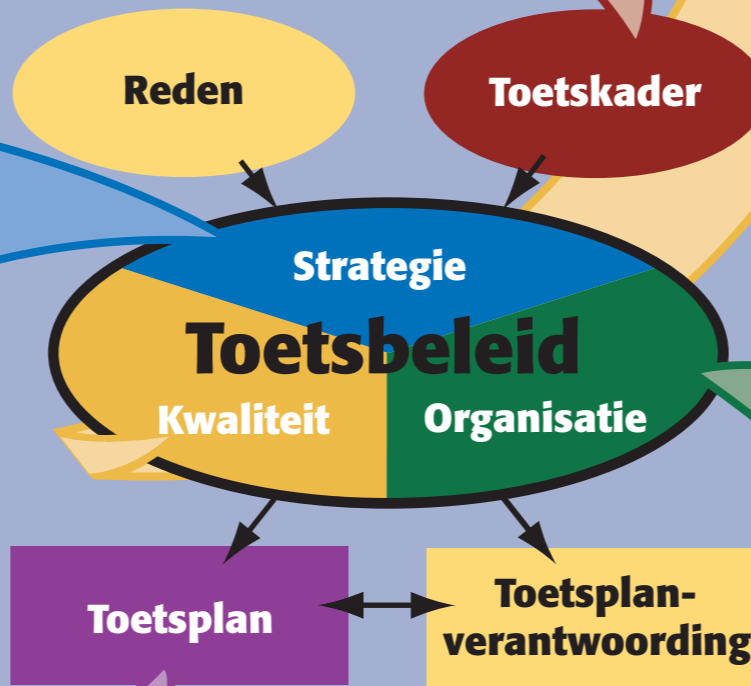
Algemene (academische) competenties

Kennis

Toetsen op de opleiding ← → Toetsen op de werkplek

Competenties	Intake	Propedeuse	Hoofd fase	Afstudeerfase
Kennis	Xx	XX	XX	XX
Algemene competenties	Xx	Xxxx	Xxx	xx
Professionele competenties	Xx	Xx	Xxx	Xxxx

Toetsmethoden:	Competentie 1	Competentie 2	...
Vragen (schriftelijk, mondeling):			
• meerkeuze		x	
• open		x	
• interactieve		x	
Observatie van gedrag:			
• zonder sociaal proces	X		
• met sociaal proces (1 op 1)			
• met sociaal proces (1 op groep)	X		
• met sociaal proces (binnen groep)			
Werkstuk:			
• verbaal	X		
• non-verbaal	X		
Learner report (leeractiviteitendagboek)	X		
Biografische gegevens (aanwezigheid en dergelijke)			
Toetsvorm:	Performance assessment	Over-Alltoets	...

